

Meslek yaşamını seramik eğitime adayan Tülin Ayta, “Eğitimin özgün meyvelerini global arenada göremiyoruz. Görünür başarılar ulusal olmaktan uzak, bireyseldir” diyor.

Röportaj - Interview:
Şerife Deniz Ulueren
serife@serfed.com

“Tülin Ayta, who has dedicated her career

life to ceramic education, said,

**“We cannot see the original fruits
of education in the global arena.
Apparent successes are rather
individual, far from being
national”**

Türkiye’de seramik eğitimine yaşamını adayan gerçek bir usta eğitmen Tülin Ayta’yı Levent’teki evinde ziyaret ettim. Bir söyleşi için bu kadar emek veren, titizlenen, çalışmalar yapan bir sanatçıyı takdir etmeden geçemeyeceğim. Seramik ile ifade yolları arayan bu denli duygusal bir sanatçı, müzik, edebiyat, psikoloji derken, koşullar kendisini seramik eğitime yönlendirmiş. O gerçek bir profesyonel ve daima yapılması gerektiğine inandıklarını yapmış. Özveri ile yıllarını geçirdiği sanat ve eğitim ocağında adı öğrencilerinin gönlüne yazılmış. Söyleşimizde, ne kadar gerçekçi düşündüğü anlaşılacaktır. İşte Tülin Ayta’nın eğitimi, sanatı, tasarımları, öğrencileri ve Türk Seramiği için söylediklerinden birkaç satırbaşı.

I visited Tülin Ayta, a truly master educator who has dedicated her life to ceramic education in Turkey, in her home in Levent. I have to state that I appreciated such a fine artist whose labor was so meticulous and made preparations for just an interview. A fine artists, who is so emotional, seeking paths of expression by ceramics, has moved towards ceramic education after delving in music, literature and psychology. She is a true professional and has always done what she believes had to be done. Her name is written on the hearts of her students in the art and education home in which she has spent her years with sacri-

1939 İstanbul doğumlu.1945-1950 İstanbul Devlet Konservatuarı'nda klasik müzik eğitimi aldı.1959 İstanbul Kız Lisesi. 1959-1960 İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Halil Dikmen Atölyesi'ne misafir öğrenci olarak devam etti. 1960 İ.D.G.S.A. Resim, Heykel ve Dekoratif Sanatlar bölümlerini derece ile kazandı. Seramik dalında eğitimi seçti.1960-1962 Prof. Sabri Berkel'den "Temel Sanat Eğitimi" aldı.1965-İ.D.G.S.A.Yüksek Dekoratif Sanatlar Bölümü, Seramik ve Türk Çiniciliği Bölümü'nden 1.olarak mezun oldu. Aynı yıl Hollanda Delft, De Porceleyne Fles Manüfaktörü Architectonique Depart.da duvar heykelleri ve yüksek röliefler yaptı. 1967-M.E.B. 1416 sayılı yasaya göre Yurtdışı Uzmanlık Eğitimi sınavını kazandı. 1968-1970, Brüksel Kraliyet Akademisi'nde eğitim gördü.1970-1972, Paris Uygulamalı Sanatlar Yüksek Okulu'nda uzmanlık eğitimine devam etti. İ.D.G.S.A. Seramik Kürsüsü'ne asistan olarak atandı. 1976'da Doktora / Sanatta Yeterlik; 1977'de Doçentlik; 1986'da Profesörlük derecelerini kazandı. Aynı yıl Trakya Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölüm Başkanlığı'na atandı.1984 Japonya'da JICA (Japanese International Cooperation Agency) teknik eğitim programına katıldı. 1996'da T.Ü.'den emekli oldu.

Şerife Deniz Ulueren: Ülkemiz seramik eğitiminin duayenlerindensiniz. Bir eğitmen ve sanatçı olarak, Türkiye'de seramiğin geldiği noktayı sanat ve eğitim adına nasıl buluyor, değerlendiriyorsunuz?

Tülin Ayta: Kendimle empati kurduğumda, mesleğin düz ovalarında gönlünce koşabilmiş birini göremiyorum. Tersine, bir eğitimci ve seramik ile ifade yolları arayan bir birey olarak, zorlu yol şartlarında beklenen zamanda, kazasız hedefe ulaşma çabaları var. Yaklaşık 35 yılda seramik sektörümüz inanılmaz boyutlara erişti. Gelişti, büyüdü. Tekstilin yanı sıra en önemli ihracat ürünü olma kalite ve kapasitesine erişti. Gelişme geç kalmış olsa da, modern ve ileri teknolojisi ile emsalleri arasında dünyanın genç kuşak seramik fabrikalarına, entegre tesislerine sahip oldu. Bu olgu yetenekli ve birikimli mezunların taleplerine ciddi bir istihdam yarattı. Ancak okullaşma sistemindeki yanlışlar, eğitim kadrolarındaki akademik hiyerarşi erozyon yarattı. Teknolojiye dayanması kaçınılmaz olan seramik eğitimi, öz ve nitelik bakımından ülke bazında seramik endüstrisi ile paralel hızda bir gelişim gösteremedi. Gerçi eğitimde 50 yıl öncesine göre hayal dahi edilemeyecek mekan, kadro, teknik donanım ve iş imkanı sağlandığı gerçektir. En önemlisi bu eğitimin özgün meyvelerini global arenada göremiyoruz. Görünür başarılar ulusal olmaktan uzak, bireyseldir. Karamsar mıyım? Hayır, yalnızca gerçekçiyim.

Ş.D.U: Seramik ile sizi bütünleştiren olay, duygu neydi, nedir?

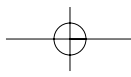
T.A: Gerçekte, Seramik ile bütünleşme gibi fantezi bir olgudan söz edemem. Ancak, çocukluk yıllarında başlayan yakın çevre edinimleri etkisiyle kendimi sanata özellikle de müzik ve edebiyata

fiçe. It can be inferred from our interview how realistic she is. Here are some headlines from what Tülin Ayta says on her education, art, her designs, students and Turkish ceramics.

She was born in Istanbul in 1939. She received classic music education in Istanbul State Conservatory 1945-1950. Graduated from Istanbul Girls High School in 1959. She attended Istanbul State Academy of Fine Arts Halil Dikmen Studio as a guest student in 1959-60. In 1960, she won the entrance exam for Istanbul State Faculty of Fine Arts Art Sculptures and Decorative Arts Department ranking at the top. She chose the ceramics discipline. From 1960 to 1962, she received basic art education from Prof. Sabri Berkel. In 1965, she graduated from Istanbul State Academy of Fine Arts High Decorative Arts Department Ceramics and Turkish China Making Department at the top of her class. In the same year, she made wall sculptures and high reliefs at Holland Delft, De Porceleyne Fles Manüfaktörü Architectonique Department. In 1967, she won the international specialization education exam under Act no. 1416 of Ministry of National Education. From 1968-70, she attended Brussels Royal Academy. From 1970-72, she received specialist education at Paris Higher School of Applied Arts. She was appointed as teaching assistant to Istanbul State Academy of Fine Arts Ceramics department. In 1970, she got her doctorate/Art Proficiency and in 1977, Associate Professor and in 1986, Professor titles. In the same year, she was appointed as Trakya University Fine Arts Department Head. In 1984, she attended the technical training program in Japan of JICA (Japanese International Cooperation Agency). She was retired from Trakya University in 1996.

Serife Deniz Ulueren: You are one of the doyennes of ceramic education in our country. How do you find the point ceramics have arrived in Turkey in the name of art and education and how do you evaluate it as an educator and artist?

Tülin Ayta: When I establish empathy with myself, I cannot see someone who was able to run as she pleased on the smooth planes of the profession. To the contrary, as an educator and an individual seeking paths of expression with ceramics, there are attempts to reach the target without any accident at the expected time under tough road conditions. In approximately 35 years, our ceramics industry reached unbelievable dimensions. It developed and grew. It reached the quality and capacity of becoming the most important export product beside textiles. Although advancement was late, it became the owner of young generation ceramic factories and integrated complexes of the world among its peers with its modern and advanced technology. This phenomenon created serious employment for the demands of the talented and skilled graduates. However, Mistakes in the schoolization system and the academic hierarchy in academic positions led to erosion. Ceramic education, which unavoid-

Sanat / Art

Ocak-Şubat / January-February 2007/ No.19

“Okullaşma sistemindeki yanlışlar, eğitim kadrolarındaki akademik hiyerarşi erozyon yarattı. Teknolojiye dayanması kaçınılmaz olan seramik eğitimi öz ve nitelik bakımından, ülke bazında seramik endüstrisi ile paralel hızda bir gelişim gösteremedi”

yakın bulmuştum. Meslek seçiminde yol ayırımına geldiğimde, psikoloji ile sanat eğitimi arasında seçim yapma eğiliminde idim. Koşullar beni, sanat tarihçileri tarafından “Arts Mineurs” kabul edilen seramik eğitimine götürdü.

Ş.D.U: Bu ülkeye birçok seramik sanatçısı, profesör, eğitmen yetiştirdiniz. Onlara neler vermeyi hedeflediniz. İyi bir eğitimcinin kriterleri sizce neler olmalı?

T.A: Yaratıcılık da genlerle aktarılmış bir çeşit parmak izi. Eğitim, bu gibi ayrıcalıklı bireylere sanata ulaşma ve onu ifade biçimlerini öğreten bir süreç. Bu süreçte bireyin iç

dünyasındaki yaratıcı gücün dış dünyaya aktarılma yöntemleri, bu yoldaki potansiyelini keşfetme ve geliştirme metotları öğretilmeli. Bu güç bazen yetersiz kalsa da sanat eserini algılama, doğanın kendi içindeki oluşumların sanatsal boyutunu görebilme, yorumlama, sanat olan ile olmayanı seçebilme öğrenilmeli. Sanatta güncellik, kalıcılık, ulusalcılık ve evrenselliğin sınırları belirlenmeli. İyi bir eğitimci, her şeyden önce ruh sağlığı düzgün, sağlam ve köklü bir eğitimi sindirmiş olmalı. Bilgilerini ara vermeden yenilemeli, güncelleştirmeli. Başkalarının hak ve özgürlüklerine dürüstçe saygılı, bildiklerini cömertçe

öğretme istek ve yeteneğine sahip, sabırlı, hoşgörülü, sezgileri güçlü ve kendisini çevreleyen dünyaya karşı samimi ve sevgi dolu olmalıdır.

Ş.D.U: Sanatın sizin dünyanızdaki yerini öğrenebilir miyiz?

T.A: Sanat yapıtı ile sanatsal duygular ve onun üzerimizdeki etkisi, yaratıcı ile kullanıcı, başka deyişle üretici ile tüketici bağlamında irdelendiğinde, bunu yaşamın bütününe kucaklayan dünyayı algılama sistemi olarak düşünebiliriz. İnsanoğlunun doğasından gelen güzele tutkunluk, duyuları harekete geçiren, haz veren, seçkin olana yatkınlık

“Mistakes in the schoolization system and the academic hierarchy in academic positions led to an erosion. Ceramic education, which unavoidable must rely on technology, fails to develop in parallel with the ceramic industry in the country in terms of essence and quality”.

able must rely on technology, fails to develop in parallel with the ceramic industry in the country in terms of essence and quality. In fact, it is true that space, staff, technical equipment and job opportunities which could not be even imagined 50 years ago have been achieved in education. Most importantly, we cannot see the original fruits of education in the global arena. Apparent successes are rather individual, far from being national. Am I pessimistic, no, I'm only realistic.

Ş.D.U: What was and is the event, emotion integrating you with ceramics?

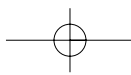
T.A: Actually I cannot talk about a fantasy phenomenon like integration with ceramics.

However, I had found myself close to art, especially music and literature because of the close environment accumulations started in my childhood years. When I came to the road intersection in choosing a career, I was to make a selection between psychology and art education. Circumstances took me to ceramic education acknowledged to be “Art Mineurs” by art historians.

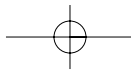
Ş.D.U: You raised many ceramic fine artists, professors and educators for this country. What did you aim at giving them? What do you think should be the criteria for a good educator?

T.A: Creativity is a sort of fingerprint transmitted through genes. Education is a process

teaching such privileged individuals how to access art and to express it and the methods of expressing it. In this process, the methods for transmitting the creative power in the inner world of the individual to the outside world and the methods for discovering and developing their potential on this road. Although sometimes this power may be inadequate, to perceive and art work being able to see the artistic dimension of the phenomena within nature, to interpret it and to differentiate between the artistic and non-artistic must be learned. The limits of currentness, permanence, nationalism and universalism in art must be determined. A good educator, first of all, must have sound mental health and must have absorbed

“SANAT” denilen olguya gereksinim yaratmakta. Bu gereksinim, incelmış duygular ve algılarla doğru orantılı olarak artıyor. Doğaldır ki, zengin duygularla sarmalanmış bir estetiğin engin denizleri içinde kulaç atma isteği yaratıyor.

Ş.D.U: Üniversiteler teknik açıdan yetersiz mi kalıyor? Bunun için öncelik hangi liderlere düşüyor sizce?

T.A: Temel sorun üniversitelerin teknik altyapı yetersizliği değil, eğitim sistemindedir. Uygulamalı dallar meslek liselerinde başlayıp yüksek okulda geliştirilmeli. Meslek liseleri ile klasik lise mezunları harmanlanıyor. Seçimi hakça olmayan bir sınav / ÖSS ile üniversite yolu açılıyor. İlk rauntta, seramiği M.E.B. müfredatına göre öğrenmiş küçük bir azınlık ile fikri bile olmadan seçim yapan çoğunluğun hayal kırıklıkları mücadelesi başlıyor. Oysa üniversite programı yeni başlayana göre düzenleniyor. Sektör ile koordineli programlanacak bir seramik eğitiminin ülke gerçeklerine, ihtiyaca, eğitim yatırımlarına daha uygun, akılcı sonuçlar vereceği inancındayım. Gerçek sanat eğitimi ise üst düzeyde teknik bilgi, beceri ve iş deneyimine sahip olanlara, yetenekleri doğrultusunda Akademik Eğitim olarak planlanmalı.

Ş.D.U: Eğitimin endüstri ile arasındaki bağı nasıl buluyorsunuz?

T.A: Sektörün önde gelenlerinin yoğunlaştığı bölgelerle eğitimin dağılım coğrafyası, çoğunluk lehine dengeli olmaktan uzak. Eğitim ile sanayi arasındaki ilişkiler, koşullar veya mesafeler nedeniyle yeterince gelişmiyor. Mevcut ilişki bireysel çabalar, zorlamalar, zorluklarla sürdürülmekte. Eğitim kurumları daima talep eden, fabrikalar da zorlamalarla verici durumda bırakılmamalı. Stajlar, süre ve yararlılık bakımından daha gerçekçi düzeyde her iki taraf lehine yeniden planlanmalı.

Ş.D.U: Sizin öğrencilerinize

a robust and established education. One must renew and update one's knowledge without interruption. A good educator must respect the rights and freedoms of others honestly, must have the will and skill to teach what one knows generously, must be patient, tolerant, have powerful intuitions and must be cordial and full of love towards the world around one.

Ş.D.U: Can we learn art's place in your world?

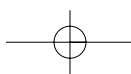
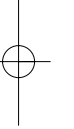
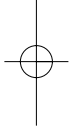
T.A: When we discuss the art work and artistic emotions and their influence on art in the context of the creator and the user; in other words, producer and consumer, we can think of it as the systematic of perceiving the world, embracing the whole life. Obsession with beauty coming from the nature of the human being, tendency towards the one which activates senses, which pleases and is distinguished, creates a need for the phenomenon called "ART". This need increases in proportion to refined senses and perceptions. Naturally, it creates a swim in the high seas of an aesthetic wrapped in rich emotions.

Ş.D.U: Are universities technically inadequate? Which leaders bear the priority for this do you think?

T.A: The basic problem lies not with the technical infrastructure inadequacy of universities but the educational system. Applied disciplines should start at vocational schools and be developed in the higher school. Vocational high school and classical high school graduates are being mixed. The road to university is opened by an exam, ÖSS (Student Selection Exam), where elections are not just. In the first round, the struggle of disappointments of a small minority who has learned ceramics under Ministry of National Education curriculum and the majority who has made an election without even having the slightest idea. Yet, the university program is organized for the beginner. I believe that a ceramic education to be programmed in coordination with the industry will give rational results more in line with the realities of the country, needs and education investments. A true art education must be planned as an academic program in line with their talents for those who have a high level of technical knowledge, skill and work experience.

Ş.D.U: What do you think of the link between education and industry?

T.A: The distribution geography of education and regions where the leaders of the industry are concentrated in are far from being balanced in favor of the majority. Relations between education and industry do not develop adequately due to conditions or distances. Education and industry do not develop adequately due to condi-

“Sektör ile koordineli programlanacak bir seramik eğitiminin, ülke gerçeklerine, ihtiyaca, eğitim yatırımlarına daha uygun akılcı sonuçlar vereceği inancındayım”

“I believe that a ceramic education to be programmed in coordination with the industry will give rational results more in line with the realities of the country, needs and education investments”

öncelikle aşlamak istedikleriniz nelerdi?

T.A: Belirli bir zeka düzeyine sahip her insan öğrenme ve öğrendiklerini uygulama, kullanma, geliştirme becerilerine sahiptir. Sıradan öğrenciye bilgi ve beceri aktarımı zaten eğitim-öğretimin gereği. Bunun ötesinde gençlerin ne gibi niteliklere sahip olmasını bekliyorsam öğrencilerimi o değerlerle beslemeye çalıştım. Ülkesine ve ailesine karşı sorumluluk ve görevleri ile sahip olduklarının bilincinde; fikren ve vicdanen dürüst; doğaya ve insanlığa saygılı; geleceğine umutla bakan; kimsenin sırtına basmadan ya da tırnaklarını boynuna geçirmeden, kendi yetenekleri ile başarıya kilitlenmiş; çalışkan, bilgili ve alçak gönüllü olmak. Bunlara sahip olduğunda başarı halen uzakta ise sorun başka yerlerde aranmalı.

Ş.D.U: Türkiye’de seramik eğitimini tamamlayan gençler, farklı amaçlarla farklı alanlara kayıyor. Yeni yetişen genç nesil için tavsiyeleriniz neler olabilir?

T.A: Herkesin her işe meslek aşkıyla başlaması beklenemez. Gençler ülke koşulları ile kendi gerçeklerini dikkate alarak, hiç değilse daha mütevazı ve özverili bir başlangıca hazır olmalıdır. Zaman içinde meslekte ilerleme ve bağlılık, kazanılan başarılarla geliyor. İşine, ulaşmak istediği hedefe atılan ilk adım olarak sarılmalı. Yaşamdan beklentilerini, kişisel eğilimlerini, kim olduğu veya olmak istediklerini, yeteneklerinin sınırlarını, bilgi ve beceri düzeyini tarafsız gözle değerlendirmeli. Gerçekçi olmalı ve yılmadan, yorulmadan çalışmalı. Hedeftekiler ile yarışmak yerine kendini aşma yolunda ilerlemeli. Sahip olduklarının ve mutluluğun farkında olmalı.

Ş.DU: Sizin seramik yapmaktan beklentiniz neydi, sizi buraya yönlendiren ne oldu?

T.A: Evvelce ortaokul mezunlarının da kabul edildiği Güzel Sanatlar

tions or distances. The existing relationship is pursued through individual efforts, forcings and difficulties. Academic institutions must not be in a position which is always demanding and factories in a position where they are forced to give. Practical trainings must be re-planned in favor of both parties at a more realistic level in terms of duration and utility.

Ş.D.U: What were those which you wanted to instill on your students with priority?

T.A: Every person with a certain level of intelligence has the skills of learning and applying, using and developing what he learns. In fact, it is a requirement of education-training to convey knowledge and skills to an ordinary student. Beyond that, I wanted to nurture my students with whatever values I expected the youth to have, being aware of their responsibilities and duties to their country and families and aware of what they have, honest in terms of opinion and consciousness, respectful of nature and humanity, looking at their future with hope, locked into success with their own talents without stepping on somebody’s shoulder or putting their nails on the necks of others, to be hard working, knowledgeable and humble. If success is still far away if you have these, then the problem must lie elsewhere.

Ş.D.U: Youths who complete their ceramic education in Turkey move to different areas with different objectives. What may your recommendations be for newly raised young generation?

T.A: You cannot expect everyone to start every job with a love for career. Young people must be ready for a more humble and sacrificial beginning at least, taking into consideration the circumstances of the country and their own realities. In time, advancement and loyalty in the profession advances with gained achievements. One must embrace one’s job as a first step to the desired target. One must evaluate objectively one’s expectations from life, one’s personal tendencies, what one is or what wants to be, the limits of one’s talents and the level of knowledge and skills one

Akademisi'ne 1960-61 ders yılından itibaren, zorlu yetenek sınavları ile yalnız lise mezunları alınmaya başlandı. 5 yıla yayılan kapsamlı eğitim, yüksek lisans eşdeğeri ve dereceli diploma ile bitiyordu. İlk 2 yıl temel sanat eğitimine ayrılıyor, 3. yıl meslek dalı seçiliyordu. Bu sürecin önemli bölümünü çok değerli hocam ressam Prof. Sabri Berkel'in eğitimi altında geçirdim. Sanatsal ve mesleki formasyon kazanımda bu ayrıcalığı onurla anıyorum. Ne var ki, aynı zamanda kendi adına resim atölyesi yöneten hocamın Resim Bölümü'ne geçmem hususunda ısrarlı önerilerini, geleceğime yönelik akılcı bir perspektifle değerlendirmiş olsaydım, bugün farklı bir konumda bulunacağım kesindi. Sonuçta, ben yalnızca, bu dünyaya gelişimle bana biçilen bir rolü sahnelemiş oldum.

Ş.D.U: Tasarım dünyasında yaşıyoruz, sizin tasarımdan beklentiniz nedir? İyi bir tasarımcı nasıl yetişir sizce?

T.A: Tam otomatik ve robot fabrikalar çağında stok maliyetleri çok yüksek. Bu bakımdan, üretimin en düşük stok maliyeti ile pazarlanması gereği kaçınılmaz. Pazarlamada ise global pazarlama stratejileri ile tasarım ilişkisi önemli. Ayrıca, tasarımın düşük maliyetlere dayandırılması zorunlu. Bu nedenle, iyi bir tasarımcının malzemeye hakimiyeti ve üretim prosesleri konusunda temel bilgi düzeyi ve yenilikçi yaklaşımı başarıya giden yolun başlangıcı olmalı. Piyasa ekonomisi, maliyet ve pazarlama ilişkileri, hedef kitlenin beğeni ve alışkanlıkları, farklı toplumların sosyo-psikolojik davranış biçimleri üzerine çözümlenmeli analiz yapabilmeli. Özetle, çok yönlü düşünüp gerçeklere yakın durmalı.

Ş.D.U: Endüstriden destek gördünüz mü? Şimdi mezun olan öğrenciler, fabrikalarda kolay kolay iş bulma imkanına erişemiyorlar. Sizin döneminiz ve şimdikiyi kıyaslarsanız neler söylersiniz?

T.A: Kurumsallaşmış şirketler, talep edildiğinde gençlere imkan veriyor. Koşullar bugünün gerisinde olsa bile 1959-96 arası öğrencilik ve aktif çalışma dönemimde fabrikalar çeşitli taleplerime daima olumlu

has. They must be realistic and work without getting tired, resolutely. One must advance on the road to surpassing oneself instead of competing with those at the target. One must be aware of what he has and happiness.

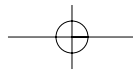
Ş.D.U: What were your expectations from making ceramics, what guided you towards here?

T.A: Starting from 1960-61 class year, only high school graduates started to be admitted to Academy of Fine Arts where previously middle school graduates were also admitted, through top aptitude tests. The comprehensive education spread over 5 years, which was completed with a graded diploma equivalent to Master's Degree. The first two years were allocated to basic art education and in the third year, the career branch was elected. I spent a major part of this process under the guidance of Prof. Sabri Berkel, my most esteemed professor painter. I remember this privilege with honor in my gaining artistic and professional formations. Yet, if I had evaluated with a rational perspective for my future the persistent recommendations of my professor who also directed an art studio in his name for my moving to the art department, then I would definitely be at a different position today. In the end, I only performed a role which was tailored for me in this presence of mine in the world alone.

Ş.D.U: You lived in the world of design. What are your expectations of design? How do you think a good designer is developed?

T.A: In the age of full automation and robotic factories, inventory costs are very high. Therefore, the requirement for marketing of the output at the lowest inventory cost is unavoidable. In marketing, on the other hand, the relations of design with the global marketing strategies is important. Furthermore, design must be based on low costs. Therefore, the beginning of the road going to success must be the control on the material and the level of basic knowledge on production processes and the innovative approach of a good designer. He must be able to analyze market economy, cost and marketing relations, tastes and habits of the target population and social psychological behavioral styles of different societies. In summary, he must be able to think multi-facetedly and must stand close to realities.

Sanat / Art

Ocak-Şubat / January-February 2007/ No.19

“Göreceli bir kavram olan, başarılı bir sanatçı olmak ile aranılan bir marka olmak farklıdır. Bu gibi kavramlar her koşulda birbiriyle örtüşmez”

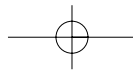

“Being a successful fine artist, which is a relative concept and being a sought after brand are different. These types of concepts do not overlap each other under all circumstances”

yaklaştı. Seramik ile ilk temasım Eczacıbaşı Balmumcu Sanat Atölyesi'nde (1959) oldu. Öğrencilik yıllarımda yine Eczacıbaşı Kartal fabrikaları her türlü desteği cömertçe verdi. Büyük ebat ilk duvar panomu Ortaköy, Taylan Seramik Fabrikası'nda yaptım. Çok daha büyük boyutlu ve hacimli çalışmalarım için Eskişehir, Kılıçoğlu Tuğla-Kiremit ve Refrakter fabrikaları her türlü yardım ve desteğini esirgemedi. (1975-76) Yine büyük ebatlı çok sayıda özgün sanatsal tasarımlarımın gerçekleşmesinde Hollanda /Delft, Procelyne Fles manüfaktürü bir stajyere hayal bile edilemez olanaklar sağladı (1965). Hollanda/Rotterdam, Ferro Enamels fabrikaları sır ve dekor üzerine laboratuvar araştırmalarında; Fransa/Sevres manüfaktürü pişirim analizleri ile form-dekor ilişkileri yorum çalışmalarında fazlasıyla zaman, malzeme, teknik destek verdiler. Sorun, gençlerin toplu-üretim ve fabrika ortamına yaklaşımında sanırım. Bunun aşılmasında eğitimcilere önemli görev düşüyor. Gençler kendisini bekleyen geleceğe eğitim sürecinde, gerçekçi gözlükle hazırlanmalı. Çünkü sanat öğrencisi büyük çoğunlukla, tasarım olgusunu sanayi dışında algılama tavır ve yanılığısı içindedir.

Ş.DU: Did you get support from the industry? Students who graduate now are unable to find jobs easily in factories. If you compare your time and the present, what would you say?

T.A: Institutionalized companies give chances to the youth when requested. Although conditions were behind what they are today, factories always approached positively to my various requests during my life as a student and as a career person between 1959 and 1996. My first contact with ceramics was at Eczacıbaşı Balmumcu Art Studio (1959). During my student years, again Eczacıbaşı Kartal Factories gave me all kinds of support generously. I made my first large size wall panel at Ortaköy Taylan Ceramics Factory. Eskişehir Kılıçoğlu Brick-Tile and Refractories Factories did not spare help and support to me for my works of much larger dimensions and volumes (1975-76). Again, Holland /Delft, Procelyne Fles manufacture gave unimaginable opportunities to a trainee in realization of my large number of large sized original artistic designs (1965). Hollanda/Rotterdam, Ferro Enamels plant gave me time, material and technical support in my laboratory research on glazes and décor and French/Sevres manu-

Ş.D.U: Şimdi sektördeki liderler marka olma peşinde. Sanatçı nasıl marka olacak, destek görmez ise, iyi bir sanatçı nasıl yetişecek, adını nasıl marka yapacak?

T.A: Markalaşma ile gelen şöhret, talep ve parasal getirinin cazibesi çekicidir. Ancak, markalaşma süreci tek noktadan ilerlemiyor. Yazılı ve görsel yayın organlarını da içine alan çok geniş bir pazarlama ve tanıtım ağı ile koordineli, eşzamanlı ve sürdürülür etkinlikler zinciri kurulması gerekiyor. Destekten anlaşılan bu ise tasarımın da, tek başına bu desteğe ekonomik getirisinin fazlası ile yüksek olması gerekir. Göreceli bir kavram olan, başarılı bir sanatçı olmak ile aranan bir marka olmak farklıdır. Bu gibi kavramlar her koşulda birbiriyle örtüşmez. Başarılı bir sanatçı tek başına kendi yolunda ilerleme imkanına sahiptir. Ama markalaşma için arka planda görünmez bir ordunun pazarlama desteğine ihtiyaç vardır.

Ş.D.U: Tasarım, marka ve proje, iş dünyasının olmazsa olmazları arasında. Sizin yaşamınızın kriterleri ....

T.A: Seramikçilikte, toplu üretimin kullanıma dönük ürün tasarımlarındaki marka, proje kriterlerinin varlığı, yatırım ve üretim maliyetleri ile karlılık, ekonomik olarak geri kazanımların getirisi ve sürekliliği bakımından zorunludur. Seramikle bütünleştiği varsayılan yaşamlar ise çoğunlukla materyalist gerçekçiliğe yenik düşmektedir. Bu bağlamda, tasarımın sanatsal niteliği, arz-talep dengesi ve piyasa koşullarına uyumlu olma zorundadır. Bireysel olarak markalaşma hedefli sanatsal eylemler ise birtakım kavramsal yanılgılara yol açar. Asıl önemli olan, bugünden yüz yıl sonrasında kimin nesi ve nasıl kalacaktır!

facture for my firing analyses and interpretations of form-décor relations beyond my needs. I believe the problem lies with young people's approach to mass production and factory environment. Educators have to play an important role in overcoming this. The youth must be prepared for the future which expects them with realistic eyeglasses during the education process because the art student usually has the attitude and misconception of perceiving the phenomenon of design outside the industry.

Ş.D.U: Nowadays, the leaders in the industry are in the pursuit of becoming a brand. How will an artist become a brand and if he does not get support, how will a good artist be raised, how will he make his name a brand?

T.A: The attraction of fame, demand and financial income which come along with brandization is important. Yet, the process of brandization does not advance from a single point. A chain of sustainable activities in coordination and simultaneously with a very wide marketing and promotion network incorporating print and media publication outlets must be established. If this is what is understood from support, then the economic return on design single handedly for this support must be quite high. Being a successful fine artist, which is a relative concept and being a sought after brand are different. These types of concepts do not overlap each other under all circumstances. A successful artist has the capability of advancing in his path by himself. Yet, the marketing support of an invisible army is needed at the background for brandization.

Ş.D.U: Design, brand and projects are among the indispensables of the business world. What are the criteria of your life?

T.A: In ceramicism, re-existence of the brand as project criteria in designs of products oriented to consumption of mass production is necessary for the cost of investment and production and profitability, the economic returns of recoveries and their continuity. Lives assumed to be integrated with ceramics usually moves to the materialistic realism. In this context, the artistic nature of design must conform to the supply/demand equilibrium and market conditions. Artistic acts targeting brandization individually leads to certain conceptual misunderstandings. What is really important is whose, what and how shall survive one hundred years from now!